Lieta Nr.C35100714

S P R I E D U M S

Latvijas Republikas vārdā

Siguldā, 2015.gada 16.janvārī

Siguldas tiesa

šādā sastāvā: tiesnese M.Andersone, rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu un

k o n s t a t ē j a

2014.gada 2.oktobrī /pers. A/ (turpmāk - prasītāja) vērsusies tiesā ar prasības pieteikumu maza apmēra prasībā pret /pers. B/ (turpmāk -atbildētājs), kā prasības priekšmetu norādot uzturlīdzekļu piedziņu bērnam.

Prasītāja norādījusi, ka 2011.gada 27.maijā dzimis pušu dēls /pers.C//. Atbildētājs ir pušu dēla tēvs, bet labprātīgi dēlam uzturlīdzekļus viņš nedod.

Pamatojoties uz Civillikuma 179.pantu, lūdz no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas tiesā piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai uzturlīdzekļus dēla /pers.C/, personas kods /personas kods/, uzturam 80 EUR mēnesī, bet ne mazāk par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru līdz bērna pilngadībai, nosakot, ka spriedums izpildāms nekavējoties.

Lūdz lietu izskatīt rakstveida procesā.

2014.gada 7.oktobrī saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21}panta pirmo daļu atbildētājam uz prasības pieteikumā norādīto adresi (2013.gada 29.augustā dzīvesvietas deklarācija anulēta (lietas 10.lapa)) /adrese/, ierakstītā sūtījumā nosūtīts prasības pieteikums un paskaidrojuma veidlapa, nosakot termiņu rakstveida paskaidrojumu sniegšanai līdz 2014.gada 7.novembrim (lietas 12.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{22}panta pirmās un otrās daļas nosacījumiem, tiesa puses rakstveidā ir informējusi par viņu procesuālajām tiesībām un pienākumiem, par tiesas sastāvu un noraidījuma pieteikšanas tiesībām.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.panta nosacījumiem, tiesas dokumentus fiziskajai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumos, kad deklarācijā norādīta papildu adrese, — pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu.

Savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.^{1}panta pirmās daļas 3.punkta nosacījumiem, ja tiesas dokumenti piegādāti šā likuma 56.panta noteiktajā kārtībā, uzskatāms, ka personai ir paziņots par tiesas sēdes vai procesuālās darbības laiku un vietu vai par attiecīgā dokumenta saturu un tiesas dokumenti ir izsniegti, septītajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu.

Atbildētājs paskaidrojumus par prasību nav sniedzis, sūtītā korespondence tiesai nav atgriezta un puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesim. Lietas izskatīšanu mutvārdu procesā puses nav lūgušas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21}panta otrās daļas noteikumiem, paskaidrojuma nesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai.

Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmā daļa nosaka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā. Šis datums uzskatāms par pilna sprieduma sastādīšanas datumu.

Pie apstākļiem, kad atbildētājam par prasību ir paziņots pienācīgā veidā un puses nav lūgušas lietas iztiesāšanu tiesas sēdē, tiesa atzīst par iespējamu lietu izskatīt rakstveida procesā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmo daļu, par lietas izskatīšanu rakstveida procesā un sprieduma pieejamības datumu, pusēm paziņots 2014.gada 5.decembrī (lietas13.lapa).

Motīvu daļa

Izvērtējusi rakstveida pierādījumus un apsvērusi prasības pieteikumā norādītos argumentus, tiesa atzīst, ka /pers. A/ prasība ir pamatota, līdz ar ko apmierināma.

Saskaņā ar Civillikuma 177.panta pirmo, otro, trešo un ceturto daļu vecākiem ir ne tikai tiesības, bet arī pienākums rūpēties par bērnu, jo līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā.

Rūpes par bērnu nozīmē bērnu uzturēt, tas ir, nodrošināt ēdienu, apģērbu, mājokli un veselības aprūpi, bērnu kopt, izglītot un audzināt, nodrošinot garīgo un fizisko attīstību, pēc iespējas ievērojot bērna individualitāti, spējas un intereses un sagatavot bērnu sabiedriski derīgam darbam.

No lietas materiāliem redzams, ka atbildētājs ir /pers.C/, dzimuša /datums/, tēvs, kas apstiprinās ar lietas materiāliem pievienoto dzimšanas apliecības /apliec. Nr./ kopiju (lietas 9.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 96.panta piekto daļu pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Tiesai nav pamata apšaubīt, ka pušu dēls atrodas mātes /pers. A/ aprūpē un uzraudzībā, jo minēto apstākli atbildētājs nav apstrīdējis un atbildētāja pienākums ir piedalīties sava dēla uzturēšanā.

Civillikuma 179.panta pirmā daļa nosaka, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa.

Atbilstoši minētā panta otrajai daļai pienākums par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmā daļa nosaka, ka bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina viņa pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 24.panta pirmā daļa nosaka, ka atbilstoši Civillikuma noteikumiem vecāku pienākums ir rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās. Katra vecāka pienākums ir dot bērnam minimālo uzturlīdzekļu apjomu neatkarīgi no viņa mantiskā stāvokļa.

Civillikuma 179.panta piektā daļa nosaka, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Prasītāja nav iesniegusi pierādījumus par atbildētāja mantisko stāvokli, bet lūgusi piedzīt no atbildētāja bērna uzturam minimālos uzturlīdzekļus, tādēļ tiesa uzskata, ka pušu mantas stāvoklis nav vērtējams, jo minimālais uzturlīdzekļu apmērs katram vecākam ir jānodrošina katru mēnesi katram savam bērnam neatkarīgi no mantas stāvokļa.

2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumi Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.1. un 2.2.punkts nosaka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt savam bērnam. Saskaņā ar šiem noteikumiem katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt savam bērnam minimālos uzturlīdzekļus - katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Tādējādi, likumdevējs noteicis, ka bērnu uzturēšanas pienākums ir absolūts.

Saskaņā ar 2013.gada 27.augusta Ministru kabineta noteikumu Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi", kas stājās spēkā 2014.gada 1.janvārī, 2.punktu minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros ir 320 EUR.

Savukārt saskaņā ar 2014.gada 2.decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.734 par grozījumiem 2013.gada 27.augusta Ministru kabineta noteikumos Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi", kas stājās spēkā 2015.gada 1.janvārī, 2.punktu minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros ir 360 EUR.

Pamatojoties uz minēto, līdz 2014.gada 31.decembrim Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu summa bērniem līdz 7 gadu vecumam ir 80 EUR mēnesī, bet pēc 7 gadu vecuma – 96 EUR mēnesī katram bērnam, bet no 2015.gada 1.janvāra Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu summa bērniem līdz 7 gadu vecumam ir 90 EUR mēnesī, bet pēc 7 gadu vecuma –108 EUR mēnesī katram bērnam.

Prasītāja lūgusi piedzīt bērna uzturam 80 EUR mēnesī, bet ne mazāk par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru līdz bērna pilngadībai.

Tiesa atzīst, ka atbildētājam neatkarīgi no viņa mantiskā stāvokļa un spējām ir pienākums nodrošināt bērna uzturam līdzekļus valsts noteiktajā minimālajā apmērā.

No lietas materiālos esošajiem pierādījumiem redzams, ka nepilngadīgajam /pers.C/dzimušam /datums/ir 3 gadi.

ANO Konvencijas par bērna tiesībām 3.panta 1.punkts nosaka, ka visām darbībām attiecībā uz bērnu neatkarīgi no tā, vai tās veic valsts vai pašvaldību institūcijas, sabiedriskās organizācijas vai citas fiziskās un juridiskās personas, kā arī tiesas un citas tiesībaizsardzības iestādes, prioritāri ir jānodrošina bērna tiesības un intereses.

ANO Ģenerālās Asamblejas 1959.gada 20.novembrī pasludinātās Bērnu tiesību deklarācijas 2.princips paredz, ka bērnam ar likumu un citiem līdzekļiem jānodrošina īpaša aizsardzība, kā arī jārada iespējas un labvēlīgi apstākļi veselīgai un normālai fiziskai, intelektuālai, tikumiskai, garīgai un sociālai attīstībai brīvības un cieņas apstākļos. Galvenajam jābūt bērna interešu vislabākās nodrošināšanas apsvērumam.

Pamatojoties uz procesuālās ekonomijas principu, kaut arī prasītāja nav lūgusi piedzīt uzturlīdzekļus no 7 gadu vecuma 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un, lai prasītājai nebūtu jāvēršas tiesā ar jaunu prasību par uzturlīdzekļu piedziņu 30% apmērā, tiesa uzskata, ka uzturlīdzekļu apmērs piedzenams atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.1. un 2.2.punktu.

Ņemot vērā konstatēto, tiesa atzīst, ka no atbildētāja par labu prasītājai bērna /pers.C/ dzimuša /datums/uzturēšanai, līdz bērna 7 gadu vecuma sasniegšanai piedzenami uzturlīdzekļi – 25% apmērā, kas atbilstoši bērna vecumam līdz 2014.gada 31.decembrim bija 80 EUR, bet no 2015.gada 1.janvāra 90 EUR, bet ne mazāk par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru ik mēnesi un no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļi piedzenami no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas tiesā (kā to lūgusi arī prasītāja), t.i., no 2014.gada 2.oktobra, jo ar prasības celšanas dienu prasītāja uzsāk īstenot savu aizskarto interešu aizsardzību tiesā. Minētais atbilst bērna interesēm un tiesu praksei (*Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 27.janvāra spriedums lietā Nr. SKC- 254*).

Tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļi piedzenami līdz bērna pilngadībai, t.i., kamēr bērns ir vecāku aizgādībā, jo tiesas rīcībā nav pierādījumu, ka atbildētājs labprātīgi būtu sniedzis materiālo atbalstu bērna uzturam pēc 2014.gada 2.oktobra.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu nosakāms, ka spriedums par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Vienlaicīgi tiesa izskaidro, ka Civilprocesa likuma 203.panta ceturtā daļa paredz pusēm prasīt maksājumu apmēra grozīšanu, iesniedzot prasību tiesā, ja mainījušies apstākļi, kas ietekmē maksājumu apmēru.

Civilprocesa likuma 33.pants nosaka, ka tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kancelejas nodeva un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāja ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu. Savukārt Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa paredz, ja prasītājs bijis atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas, tie piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktu prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājamu kopsumma par vienu gadu. Maksājumu kopsumma par vienu gadu konkrētajā lietā ir 1050 EUR (80 EUR x 3 mēneši + 90 EUR x 9 mēneši).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta (a) apakšpunktu valsts nodeva līdz 2134 euro ir 15 procenti no prasības summas, bet ne mazāk par 71,14 euro. Tādējādi no atbildētāja valsts labā piedzenama valsts nodeva 157,50 EUR (15% no 1050).

Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punkts nosaka, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu

piegādāšanu, izsniegšanu un tulkošanu saistītie izdevumi.

No lietas materiāliem – ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu aprēķina (lietas 3.lapa) redzams, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu ir 6,20 EUR, kas piedzenami no atbildētāja valsts labā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1]pantam atbildētājam nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš tiesas izdevumu samaksai 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Vadoties no Civilprocesa likuma 8., 34., 35., 39., 42., 43, 93.pantiem, 96.panta piektās daļas, 97., 190., 193., 204.[1], 250.[25], 250.[27] pantiem, tiesa

n o s p r i e d a

prasību apmierināt pilnībā.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus dēla , dzimuša /datums/uzturēšanai līdz 2014.gada 31.decembrim 80 EUR (astoņdesmit *euro*) mēnesī, bet no 2015.gada 1.janvāra 90 EUR (deviņdesmit *euro*), bet ne mazāk kā 25% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna 7 gadu vecuma sasniegšanai un no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz bērna pilngadībai – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot no 2014.gada 2.oktobra.

Noteikt, ka spriedums par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Piedzīt no /pers.B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu 157,50 EUR (viens simts piecdesmit septiņi *euro* 50 centi).

Samaksa veicama šādā kontā – saņēmējs Valsts kase NMR 90000050138, konts LV55TREL1060190911200, saņēmēja iestāde: Valsts kase BIC kods TRELLV22, mērķis – valsts nodeva civillietā Nr.C35100714.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 6,20 EUR (seši *euro* 20 centi).

Samaksa veicama šādā kontā – saņēmējs: Tiesu administrācija NMR 90001672316, konts LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis - ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr.C35100714.

Noteikt /pers. B/ sprieduma labprātīgas izpildes termiņu valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksai 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Tiesas izdevumu samaksu apliecinoši dokumenti iesniedzami Siguldas tiesas kancelejā sprieduma labprātīgai izpildei noteiktajā 10 dienu termiņā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā, apelācijas sūdzību iesniedzot Siguldas tiesā.

Tiesnese M. Andersone